

Letna skupščina OOS v TOZD »PEM« Čatež

Skladno s statutarnim sklepom Zveze sindikatov Slovenije morajo organizacije in organi zveze sindikatov najmanj enkrat letno:

- analizirati in oceniti svoje delovanje in delo svojih organov,
- sprejeti letno programsko usmeritev,

- po potrebi opraviti zamenjave v svoji sestavi ter v sestavi svojih izvršno-političnih organov.

Tako smo tudi delavci TOZD »PEM« Čatež opravili zadnji delovni dan v letu 1980 letno skupščino sindikalne organizacije in ocenili svoje delo v pretečenem enoletnem obdobju.

Udeležba je bila zadovoljiva, saj se je nas zbralo preko 100 v lepo okrašenem oddelku montaže. Po izvolitvi delovnega predsedstva v sestavi Peruš Staneta, Bedene Mihele in Dimec Vide, je predsednik IO OZZS Ceglar Jože podal poročilo o delu organizacije v letu 1980.

Izvršni odbor OO ZSS je imel v preteklem letu 7 rednih in tri razširjene seje. Sklicanih in izpeljanih je bilo šest zborov delovnih ljudi. V pripravi na te zборе so bile o pripravljenem gradivu predhodno opravljene javne razprave po sindikalnih skupinah, katerih imamo v naši TOZD šest. Ta način se je pokazal kot zelo pozitiven, saj se ljudje v manjših skupinah bolj aktivno vključujejo v razpravo in tudi sproščeno izjavljajo, kar mislijo. Nato je govoril o realiziranju akcijskega programa, sprejetega v začetku leta, ki je v glavnem temeljil na nadgrajevanju samoupravljanja, o spremljanju dograjevanja sistema nagrajevanja po načelu delitve po delu, reševanje stanovanjskih problemov, o informiranju delavcev, sodelovanja s strokovno službo, ki se ukvarja z urejanjem življenjskih razmer delavcev, sodelovanje z dejavniki LO in DZS, o izboljšanju delegatskega sistema itd.

Delovanje naše sindikalne organizacije je bilo usmerjeno tudi na pripravo in izvajanje stabilizacijskih ukrepov v TOZD, kar se je sproti analiziralo, posebno ob periodičnih obračunih. Pripravljena so bila poslovna poročila in analize, o katerih so bile organizirane razprave po sindikalnih skupinah.

Pri vsem tem delu smo pa pozabili na rekreacijo naših delavcev, saj, razen nekaj udeleževanja na sindikalnih športnih igrah, nismo organizirali ničesar. V programu smo sicer imeli organizacijo kolektivnega izleta, ki ga pa zaradi delno objektivnih in delno subjektivnih vzrokov nismo izpeljali:

V zaključnem delu poročila je podal tudi izhodišča, na katerih naj bi temeljil program dela za leto 1981, in sicer:

- utrjevanje delovanja sindikalnih skupin,
- dograjevanje samoupravnih aktov TOZD,
- boljše informiranje delavcev,
- nadgrajevanje medsebojnih odnosov,
- izobraževanje,
- več pozornosti rekreaciji delavcev,

- pomoč sindikalni organizaciji na obratu Polšnik,
- sodelovanje z OSS občine Trebnje in konferenco sindikata v DO ELMA,

- podružbljanje SLO in DZS,
- priprava programa za akcijo NNP 1980/81,

- boljše izkoriščanje notranjih rezerv,
- izboljšanje delovnih rezultatov,

- sodelovanje z vodstvom TOZD pri izvajanju stabilizacijskih ukrepov,

- sodelovanje z mladinsko organizacijo.

Skupščino sta pozdravila tudi direktor TOZD, Bregar Jože in sekretar Občinskega sindikalnega sveta Trebnje, tov. Kranjc Milan.

Oba sta omenila delovno zmagovito leto 1980 — to je pridobitev novih proizvodnih in ostalih prostorov. Pripravljeni moramo biti tudi na težave, ki nas čakajo v letu 1981, katerih se bomo reševali le z večjo delovno storilnostjo, še izboljšano organizacijo dela, avtomatizacijo in z izboljšanjem tehnoloških postopkov. To bo pomenilo večjo proizvodnjo in večji skupni prihodek, kar je tudi garancija za socialno varnost zaposlenih.

Franc Anžlovar

Ob dnevu žena

Zopet se bliža 8. marec, dan žena. Dan, ki že več kot sedemdeset let velja za mednarodni ženski dan, ko naj bi ženske in moški manifestirali za politične pravice žensk, za enakopravnost delovnega ljudstva ter za mir v svetu. V času, ko je nastala ideja za ta dan, so se ženske v svetu še borile za volilno pravico, za pravico do zaposlitve itd. In se za iste pravice borijo marsikje še danes. Pri nas pa je osmi marec izgubil vsebino, zaradi katere slavimo. Postal je dan ljubečih mater in gospodinj, dan nežnega svetja za nežni spol. Preradi pa ob tem praznovanju pozabljamo na tako imenovano problematiko, ki to v resnici ni, saj zadeva tako ženske kot moške. Imamo nadvse napredno zakonodajo, ki je ženske že davno izenačila z moškimi. Takšne so tudi naše resolucije, sklepi... No, marsikaj se je že spremenilo v položaju žensk. Zaostaja pa miselnost v mnogih glavih obeh spolov. Govorimo, da so otroško varstvo, družbena prehrana, zdravstveno varstvo pa sodobno gospodinjstvo ženska vprašanja. Še kar naprej razglajamo, da so ženske že po naravi bolj primerne za vzgojo otrok in vodenje gospodinjstva. Znano je tudi, da ženska podpira tri vogale, moški pa enega. In je mnogokrat res, da ženska gara v službi pride utrujena domov, kjer jo čaka drugi šilt — lonci, pospravljanje, čiščenje, vmes pa vzgoja otrok. In potem naj se zvečer vsa sijoča, urejena in nasmejana ljubeče posveti možu! Če se s tem strinjamo in nas nič pri tem ne moti, potem pristajamo na patriarhalno družbo, ki zahteva, da se žena posveti možu, otrokom in domu, mož pa naj hodi v službo in se ukvarja še z družbenopolitičnim življenjem. Ker pa mislim, da s tem ne smemo biti zadovoljni, je dan žena primeren dan, da razmislimo o tem, kako našim ženam-delavkam in samoupravljalcam pomagati nositi bremena, ki so si jih naprtla na svoja pleča in jih enakopravno razdeliti tudi moškim. Le tako bodo imele možnost zares enakopravno se vključevati v družbenopolitično življenje, potem ko so že zdavnaj enakopravno vključene v delo.

Naj na koncu čestitam in se zahvalim delavkam za vse tisto, kar so k naši sedanosti prispevale ženske-revolucionarke, borke naše nedavne preteklosti in sedanje ženske-delavke.

Alenka Zibelnik-Šoper

*Izkazane čestitke
vsem sodelavkam
ob dnevu žena*

UREDNIŠTVO

Potek razvoja izdelkov

Razvojni oddelek neke delovne organizacije je eden njenih največjih sestavnih delov, ki mora igrati vodilno vlogo iz področja razvoja novih izdelkov. Razvijalci morajo razmišljati dovolj zgodaj o nekem izdelku, ki ga strošniki še ne poznajo.

Kadar komercialisti s polnim nasmehom govorijo o uspešni prodaji nekega izdelka, takrat morajo razvijalci že razmišljati o njegovi bodočnosti. Kajti, mi vsi vemo, da se nobeden izdelek ne more prodajati neskončno dolgo uspešno na trgu, če se ga ne izboljšuje oziroma dopolnjuje. Razvojni oddelek mora to vedeti prej in mora delati v tej smeri tako, da v primeru, ko prodaja nekega izdelka začne počasi upadati, tedaj je treba trgu ponuditi boljše varianto ali dopolnilno varianto, da prodaja spet narašča. Razvojni oddelek mora pokazati smernice razvoja novih izdelkov pripadajočim TOZD.

jekt prejme ustrezno označbo poslovnih evidenc, ki ga spremlja v poteku razvoja. Po uvedbi projekta naredimo orientacijsko obdelavo, katere namen je izločitev vseh predlogov pri katerih ni izgleda za uspešno rešitev tj. vpejavo rentabilne proizvodnje izdelkov, ki bi jih bilo mogoče prodajati v zadovoljivem obsegu. V orientacijski obdelavi hočemo ugotoviti uporabnostno področje, trend potrošnje, cene in trend cen. Informativna študija sledi orientacijski obdelavi. Namen informativne študije je vsestranska proučitev umestnosti izvedbe razvojnega projekta na osnovi izčrpnih podatkov iz literature in sekundarnih podatkov tj. podatkov dobjenih iz izvršenih raziskav. Informativna študija je analitično dokazovanje upravičenosti projekta, ki vsebuje opis tehnološkega procesa, načelne dispozicije opreme in objekte, normative surovin, energijo in delovno silo,

Razvojni oddelek mora pokazati smernice razvoja novih izdelkov TOZD

Kako poteka razvoj izdelkov v naši delovni organizaciji?

Od dobivanja ideje do redne proizvodnje je veliko faz preko katerih se izdelek postopoma razvija. Tehnologija razvojne dejavnosti, pred procesom in v procesu priprave industrijske proizvodnje, ima mnoge povratne zveze. Zato potekanje tega procesa ne moremo istovetiti s proizvodnim procesom. Kljub temu moramo vztrajati pri kontroli posameznih faz, posebno še, ker ima delo izrazit značaj teamskega dela. Pri oblikovanju in izvajanju del morajo v določeni stopnji sodelovati tudi strokovnjaki z ostalih strokovnih področij. Problem je dobro rešljiv le z mrežnim programiranjem. Imamo mrežni diagram, kjer so definirane faze in pripadajoče aktivnosti ter dejavnosti.

Začnemo s pridobivanjem ideje. Ideja je lahko lastna ali izbrana. Lastna ideja je tista, ki jo pridobimo preko sistematičnega spremljanja razvoja in novosti na strokovnih področjih in tržišču v okviru dejavnosti podjetja ali izven njega. Izbrana je tista, ki je sprejeta v TOZD ali posameznikov na podlagi razpisnega zbiranja ideje oziroma samoiniciativne posameznikov. TRS razpisuje zbiranje idej in jih izbira. Evidentira in obdeluje jih komisija za inventivno dejavnost, ki vzdržuje odnose z dajalcem idej. Odnosi so definirani s pravilnikom o inovacijskih dejavnostih v TOZD in DSSS. Ko imamo ideje, jih razvrstimo v izboljšave, spremembe obstoječih izdelkov oziroma uvajanje novih izdelkov. Uveden pro-

investicijske stroške, gospodarsko vprašanje in rentabilnostni izračun. Komisija za novo proizvodnjo (KNP) obravnava predlog iz informativne študije ter sprejme sklep o nadaljevanju oziroma opustitvi projekta. Če je sklep KNP pozitiven, se projekt nadaljuje in se pojavi v fazi projektiranja in izdelovanja modela. Po potrditvi modela od KNP, projektiramo prototip. Namen izdelovanja prototipa je predstaviti dokončno obliko izdelka, usklajenega z zahtevami predpisov, standardom in tržišča. Prototip preizkusimo in po potrebi ga korigiramo. Ko imamo finalni prototip z vsemi zahtevanimi lastnostmi, potem izdelujemo tehnične dokumentacije, ki vsebujejo risbe, konstrukcijske kosovnice in osnovne modularne kosovnice. Na koncu predamo tehnično dokumentacijo in prototip ustreznemu TOZD. S predajo tehnične dokumentacije se začne poskusna proizvodnja. V tej fazi se v TOZD delajo proizvodni postopki, nabavljajo materiali in deli, orodje ter zagotavljajo proizvodna sredstva. Opremo pa nabavlja razvojni sektor. V področju poskusne proizvodnje prevzame vodstvo sprejemanja odločitev TOZD, TRS pa je izvajalec aktivnosti določenih s potekom razvoja izdelkov. Razvoj izdelka se končuje z uspešno izpeljavo »nulta« serije. Kadri za redno proizvodnjo se uvajajo v tej fazi.

Potek razvoja izdelka je izpeljan tako da lahko hitro reagiramo na potrebe tržišča.

Quayum Khan

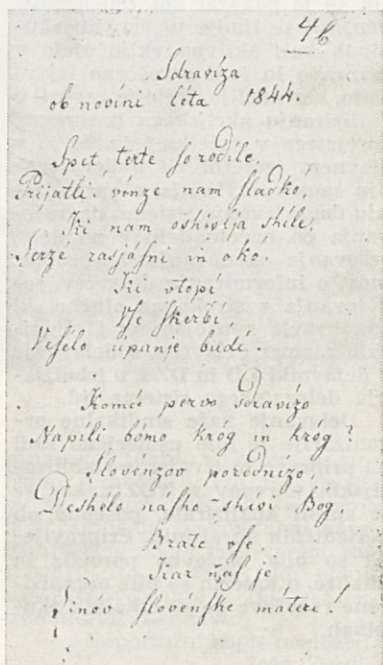

Priznanje SOZD Elektrotehna delavcem Elme

Spomin na velikega pesnika

Pesnik v Ljubezni ni imel sreče. Primičeva Julija, lepa hčerka bogate ljubljanske trgovke ga ni marala, čeprav ji je posvetil svoje najlepše pesmi. V vencu sedmih gazel, to je nežnih ljubezenskih pesmicah, hoče postaviti spomenik svoji ljubezni, čeprav ga muči negotovost ali ji sme izpovedati svoja čustva ali ne. Prav tako je svoji ljubezni posvetil Sonetni venec, kakor je jasno izpovedal v Magistralu, katerega začetne črke povedo njeno ime. Najprej ji izpoveduje svojo ljubezen, nato preide k izpovedovanju domovinske ljubezni, po 10. sonetu pa se zopet vrača k izpovedi ljubezni do Julije. Tako je v Sonetnem vencu Prešeren povezal svojo ljubezen do Julije z globoko ljubeznijo do domovine, saj je spoznal, da je njegova osebna nesreča povezana z nesrečo in zapostavljenostjo vsega slovenskega naroda. Julija ga ni uslišala, ni imela prostega srca za pesnika, raje se je poročila z nemškim plemičem, čeprav je on v njej videl čistost, nežnost, ženski ideal. Prešeren si je želel žene, ki ga bi razumela, prav tako pa v svojih domovinskih pesmih nakaže, kako se naj bi Slovenci borili za svobodo, vero. To lepo prikaže v Uvodu h Krstu pri Savici, kako je potekal boj zadnjih poganskih Slovanov, ki gredo raje v smrt, kot pa bi se odpovedali veri staršev in svobodi.

S svojo poezijo, tako ljubezensko kot tudi domovinsko je Prešeren hotel dobiti notranji mir ter doseči prijateljsko sožitje med vsemi narodi. To pa je bilo zelo

težko, saj je živel med zatiranjem ljudstvu, razen redkih njegovih somišljenikov ter v okolju kmečkega ljudstva brez kulturnih potreb. V takem okolju je bila revolucionarnost toliko večja in osebni obup toliko močnejši. Vendar so se te njegove ideje uresničile šele sedaj, ko živimo v svobodni domovini. Zato velja za našega najboljšega pesnika. Še veliko je drugih pesnikov in ljudi je njih cenijo in občudujejo, mi pa pesnika Prešerna ljubimo.

Marinka Narobe

Gibanje nesreč pri delu in poklicnih boleznih v letih 1974—1980

Zakon o varstvu pri delu določa normativno urejanje vseh vprašanj medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu s S.S. in drugimi samoupravnimi akti, ki so njegov predmet. Ne glede na posebno pozitivno pravno urejanje vprašanj zagotavljanja varnega delovnega okolja in varnih delovnih razmer je povsem jasno, da problematika VD predstavlja pravico in obveznost vsakega delavca v združenem delu.

Ustavno določena pravica popolne osebne varnosti pri delu ne more biti v naših TOZD in DSSS samo stransko in vzporedno vprašanje socialnosti, niti samo socialistične humanizacije dela. V pogojih naše družbe mora biti popolna osebna varnost delavca pri delu, ne samo doktrina VD, temveč tudi brezpogojna zahteva skrbnega in ekonomskega gospodarjenja s prav vsemi družbenimi sredstvi v OZD.

Samo delavec, ki bo v zadovoljstvu opravljal svoje delo v varnem in zdravem delovnem okolju, bo tudi zmožek za neomejeno ustvarjalnostjo dosegati pričakovane rezultate svojega dela zase in za našo samoupravno socialistično skupnost.

Teoretično in praktično je vsestransko dokazano sicer že splošno znana resnica, da samo visoka stopnja varnosti pri delu omogoča tudi trajno stopnjevanje visoke storilnosti pri delu in produktivnosti dela, da nizka stopnja varnosti zavira in daje le majhno storilnost in produktivnost. V splošnem mislim, da je nizka stopnja VD v DO tudi dokaz in podoba slabega gospodarjenja in hkrati dokaz zapostavljanja pravic delavcev do njihove popolne osebne varnosti pri delu.

dela ter druge nesreče, ki se zaradi uveljavljanja pravic iz zdravstvenega in invalidskega zavarovanja štejejo v odstotek nesreč pri delu. Posebej je treba poudariti, da dobimo realnejšo sliko gibanja nesreč, če to primerjamo s številom zaposlenih. Izračun po-

Leto	Štev. zaposlenih	Štev. nesreč	Štev. nesreč na 1.000 zaposlenih
1974	1.161	74	64
1975	1.180	61	52
1976	1.132	49	43
1977	1.163	42	36
1978	1.355	86	63
1979	1.405	64	46
1980	1.474	59	40

Primerjava gibanja pogostosti nesreč v letih 1974—1980 nam kaže, da se je zmanjševala pogostost, to je število nesreč na 1.000 zavarovancev od 64 v letu 1974 na 40 nesreč v letu 1980. Razlika je največja v letu 1978. V tem letu se je število zaposlenih povečalo za 16 %, število nesreč pa za 75 % proti letu 1977. Analiza za leto 1978 je pokazala, da je bil najpogostejši vzrok v osebnem faktorju: kršitvi predpisov o varnosti, ker ponesrečeni delavci niso poznali nevarnosti ali niso bili o njej dovolj poučeni, nadalje zaradi nesmotrnega ali nezanesljivega načina dela, nediscipline in podcenjevanja nevarnosti, slabe organizacije dela ter pomanjkanja poklicnih izkušenj. Podatki kažejo, da je resnost nesreč, upoštevajoč izgubljene delovne dneve, povprečno na eno nesrečo zahtevala v letu 1978 11,6 dni. V tem letu je DO utrpela izgubo narodnega dohodka zaradi poškodb pri

gostosti kaže dokaj ugodno sliko. Tako se je v celotni dejavnosti v letu 1979 pripetilo 58 nesreč na 1.000 zavarovancev, medtem ko se je leta 1978 pripetilo 59 nesreč.

Kakšna pa je situacija po številu nesreč v DO Elma, prikazuje naslednja tabela:

v letu 1974 na 40 nesreč v letu 1980. Drugi vidik pogostosti nam prav tako kaže vidne rezultate zmanjšanja. Leta 1974 se je ponesrečil vsak 15. delavec, v letu 1980 pa le še vsak 24. delavec. Toda tudi s takšno številko ne smemo biti zadovoljni. To mora biti samo vzpodbuda za doseganje še boljših rezultatov.

S prikazano stopnjo oziroma ugotovitvami nikakor ne moremo biti zadovoljni vse dotlej, dokler bomo imeli v naši DO pojave nezgod in telesnih poškodb. Samo visoka storilnost in produktivnost ob visoki stopnji razvoja VD bo delavcu zagotovila varen način dela in ugodno počutje pri delu. Kajti danes spoznavamo, da je že pri nas osebno zadovoljstvo delavca večje plačilo kot pa denar in da so od tega zadovoljstva največ odvisni ne samo rezultati njegovega dela, temveč tudi rezultati združenega dela.

Leopold Gril

Priprave na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije

Združeno delo v boju za socialistično samoupravljanje in družbenoekonomski razvoj, bo osnovna tema III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, ki se bo pričel 16. junija letos.

V pripravah na kongres samoupravljalcev ima pomembno vlogo tudi sindikat od najvišjega foruma do osnovne organizacije.

Osnovne organizacije zveze sindikatov bodo ob pomoči občinske organizacijske zveze sindikatov organizirale razprave o najpomembnejših vprašanjih in vsebinah, ki bodo predmet razprav na kongresu.

Ob razpravah o gradivu kongresa bo potrebno kritično analizirati tudi našo lastno samoupravno prakso, podati svoja mnenja o vsebini odločitev, stališč in vprašanj, na katera naj bi kongres dal ustrezno opredelitev. Sprejeti pa bomo morali tudi dogovore za hitrejše odpravljanje slabosti in problemov pri razvijanju samoupravnih odnosov.

Namen III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije je, da udeleženci:

— vsestransko pretehtajo, uveljavijo in izmenjajo pozitivne izkušnje, rešitve in dosežke v razvoju socialističnih samoupravnih

odnosov in družbenoekonomskih razvoju ter na teh temeljih spodbujajo ustvarjalnost delavskega razreda in bolj organizirano delovanje subjektivnih sil pri iskanju učinkovitejših rešitev za hitrejše uresničevanje sistema in gospodarskega razvoja;

— kritično razčlenijo in ocenijo problem, težave in vzroke zastajanja pri uresničevanju sistema ter aktualna vprašanja družbenoekonomskega razvoja, da bo vsak v svojem okolju in v širši družbi našel odgovore na ta vprašanja;

— razčlenijo način in vsebino dela obstoječih samoupravnih ustanov, delegatskega sistema in dela njegovih organov ter odgovornost za spremljanje in izvajanje samoupravnih in družbenih odločitev na vseh ravneh;

— razčlenijo delovanje mehanizma in ukrepov družbenoekonomskega in političnega sistema in zahtevajo njihovo dopolnitev tam, kjer pa so se pokazali neučinkoviti, pa njihovo zamenjavo;

— kritično ocenijo uresničevanje svoje vloge, pravic, obveznosti in odgovornosti v samoupravljanju in družbenoekonomskem razvoju.

Marija Ritonja

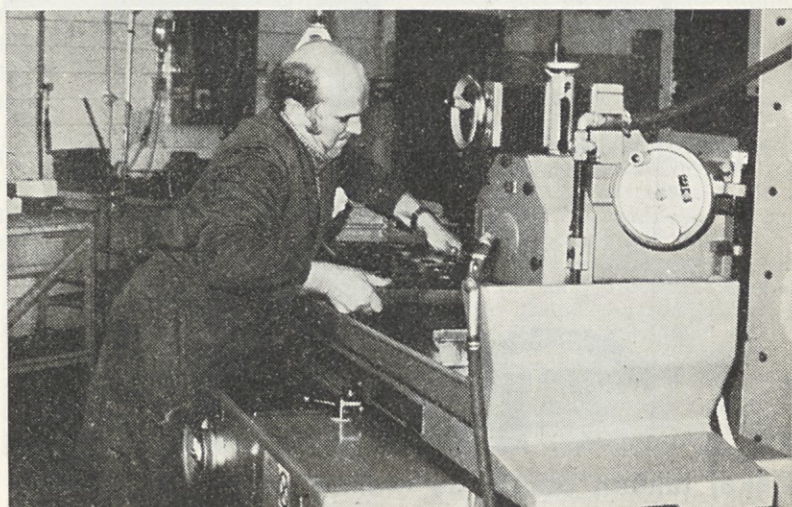

Smo res delavcu poskrbeli vse za varno delo?

Smatram, da 190. člen novega Zakona o združenem delu samo potrjuje in podpira navedene misli. Ko omenjamo izraz nizka stopnja varnosti pri delu, ne moremo mimo dejstva oziroma pojava nezgod pri delu. Vzemimo na primer leto 1979, po podatkih Zavoda SR Slovenije za zdravstveno varstvo, ki prikazuje, da je bilo v Sloveniji skupno 49.686 nesreč pri delu. To število je v primerjavi z letom 1978 poraslo za 1.230 primerov ali 2,5 %. V navedenem skupnem številu nesreč so zajete tudi nesreče s poti na delo in iz

delu, s poti na delo in iz dela 384.322,10 din, oziroma 4.468,86 din na eno poškodbo. Po splošno priznanih normativih in raziskavah nastane v zvezi z delom ca. 1/10 vseh bolezni ter s tem ustrezno število bolniških dni. Izguba narodnega dohodka zaradi bolezni v zvezi z delom pa je znašala 686.497,50 din. Iz tega je razvidno, da je imela v letu 1978 DO izgubo narodnega dohodka zaradi nezgod pri delu in bolezni v zvezi z delom 1.070.819,60 din.

Podatki te analize nam kažejo zmanjševanje pogostosti nesreč od 64 primerov na 1.000 zaposlenih

V pripravah na kongres samoupravljalcev bodo sodelovali vsi člani sindikata

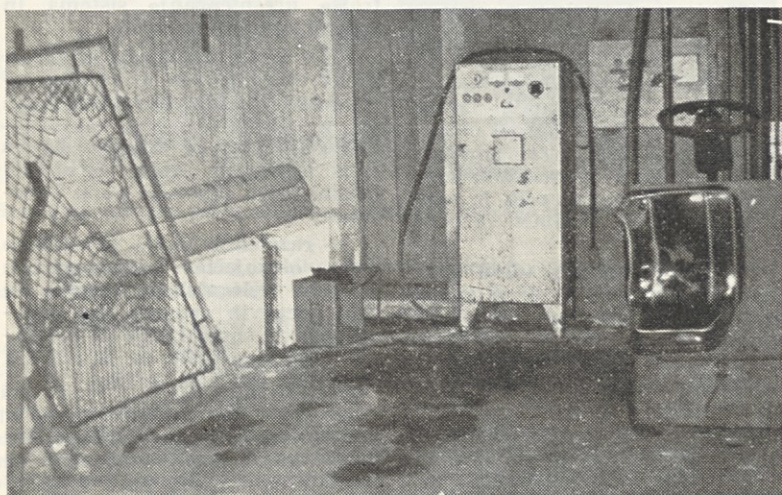
Kadar gori, oziroma pride do nesreče, je že prepozno

V naslednjih ilustracijah bom pokazal in opozoril na vrsto nevarnosti in pomanjkljivosti, ki ogrožajo delo naših rok zato, ker pravočasno ne skrbimo za red na delovnih mestih, delavnicah in ker pozabljamo na ureditev ustrezne organizacije dela v zvezi z varstvom pri delu in požarnim varstvom.

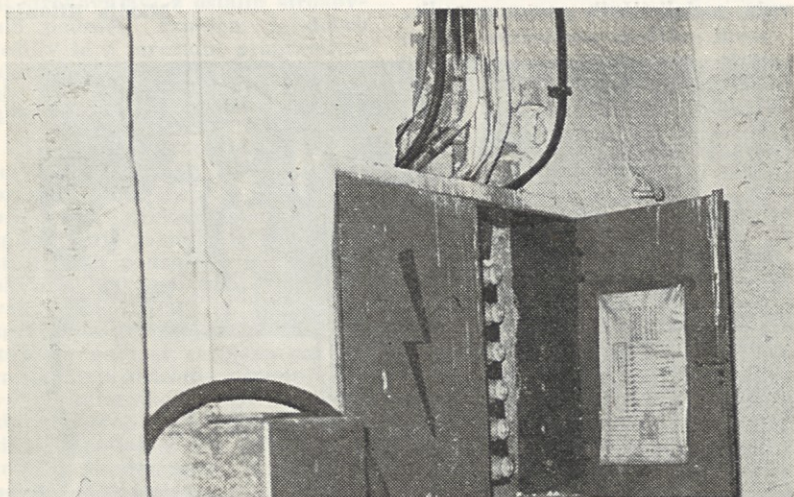
Kam odpadke?

Najlažje se jih znebimo, če jih postavimo na transportno pot, ter jo še bolj zožamo oz. naredimo neprehodno.

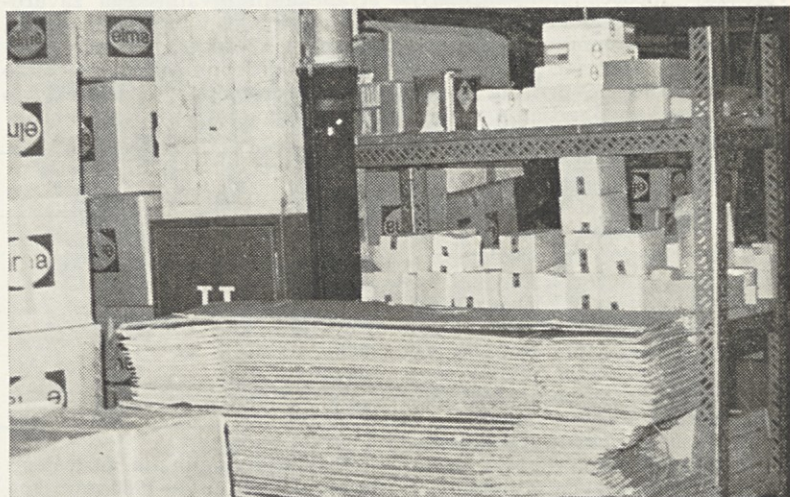
Varnost pri delu in požarna varnost se začneta z redom!

Kdo je odgovoren za neurejeno stanje v polnilnici akumulatorjev?

Zakaj takšen odnos do električnih instalacij?

Na sliki dobro vidimo odgovor, zakaj republiški inšpektor za delo že več let ugotavlja, da je električna instalacija slabo vzdrževana ali nevezdrževana.

Hidrant v montaži TOZD-PGA založen

Če bi nastal ogenj, bomo le težka prišli do hidrantske omarice, ker bo gorel vskladiščeni papir in kartoni okrog nje. Če pa bi le prišli do hidranta, bo verjetno velik del zgradbe že pogorel. Tale hidrantska omarica pokaže slab odnos delavcev do gasilnega orodja, ter neodgovoren odnos odgovornih v TOZD do požarnega varstva.

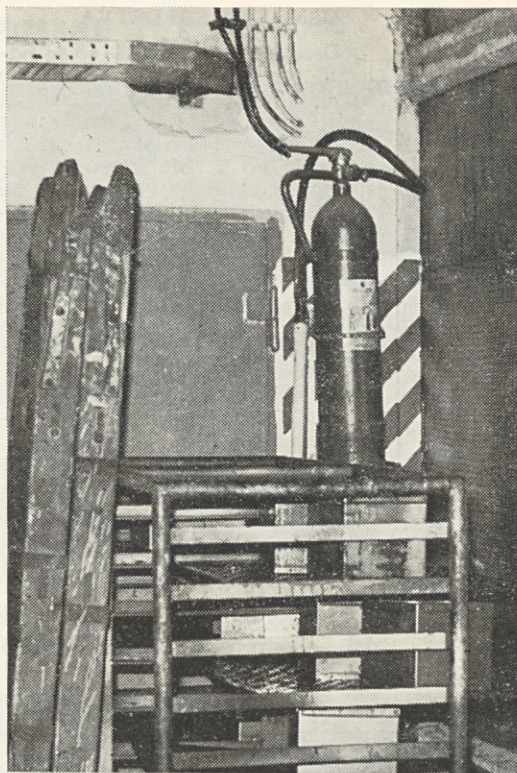
Komentar ni potreben

Pravilnik o varstvu pri delu II. Ukrepi in normativi točka 37. »Uporaba skupne posode za pitje ni dopustna«.

Skrb za delavčevo zdravje ter počutje

Pravilnik o varstvu pri delu II. Ukrepi in normativi točka 35. Prostor za žensko osebno higieno mora imeti toplo in hladno vodo, biti mora ločen od drugih prostorov s predhodnim, ter imeti posebne, najmanj 1 do 1,5 kv. metra velike kabine z umivalnikom za umivanje rok. Biti mora zračen ter primerno osvetljen. Kakšen je naš prostor za osebno higieno je razvidno iz slike.

Kako bomo skrbeli za primerne dostope k gasilnim aparatom?

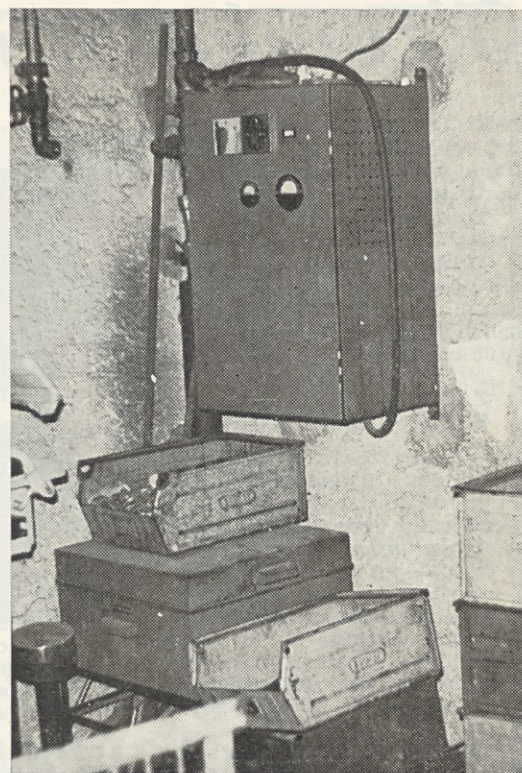
Slika prikazuje lakirnico TOZD Transformatorji, kjer je gasilni aparat lepo in vidno nameščen na steni. Toda dostop je onemogočen.

Vsi gasilni aparati ali druga gasilna sredstva morajo imeti prost dostop za primere hitre ali nujne intervencije gašenja. Takšen slab, neurejen, dostop do gasilnega aparata, kot ga kaže slika, nam bo vzel veliko časa, hkrati pa se zaradi naglice lahko poškodujejo tudi gasilci.

Transportna pot in prehod za ljudi

Slika prikazuje transportno pot ob montaži, ki ne ustreza minimalni širini transportne poti. Obenem pa jo uporabljamo za prehod in evakuacijo ljudi v primeru požara, elementarne nesreče itd. Možnosti za prehod in evakuacijo so razvidne iz slike.

Neprimerno izbrano mesto za polnjenje akumulatorjev viličarjev?

Koliko let bomo potrebovali da uredimo polnilnico akumulatorjev po Pravilniku o varstvu pri delu, ki je bil sprejet 14. 11. 1978.

Leopold Gril

Bolniški izostanki z dela v letu 1980 v TOZD PEM Lendava

Izkoriščenost delovnega časa je odvisna od številnih vzrokov in okoliščin znotraj TOZD. Izgube delovnega časa povzročajo padec storilnosti in upadanje ekonomičnosti poslovanja. Zaradi velikega števila izostankov z dela in bolezni ostaja večkrat nerealiziran plan proizvodnje. Torej, v boljši izkoriščenosti delovnega časa obstajajo velike rezerve. Tukaj največ lahko naredijo DPO, predvsem OOS in OOK.

V bolniške odsotnosti štejemo bolezen delavca, nesrečo pri delu, skrajšan delovni čas zaradi bolezni, nego družinskega člana, spremstvo in porodniške dopuste. Vzroke za odsotnost z dela moremo iskati v vrsti dela, organizaciji dela ter načinu vodenja. Statistični podatki kažejo, da naporno fizično delo, umazano in monotono delo povzroča večje nezadovoljstvo in večje število bolniških izostankov. Torej, vzroke za odsotnost z dela moramo iskati v počutju delavca v TOZD, v delovni morali, odnosih, sistemu nagrajevanja, vodenju, nasprotjih in v tem, kakšni so delovni pogoji v proizvodnem procesu.

V TOZD si moramo prizadevati, da tistim delavcem, ki so res bolni, zagotovimo čim bolj učinkovito zdravniško pomoč, namišljenim bolnikom pa večjo kontrolo.

Seveda bi bilo skrajno nehumano dvomiti o pravici, da se bolnik zdravi. Nasprotno, vlagati moramo velike napore, da se ohrani zdravje delovnega človeka. Podpora uživajo stališča, da je vsak

človek, ki zaprosi za zdravniško pomoč, tudi bolan. Vendar nam številne izkušnje pogosto kažejo, da se množično zlorablja ta humani odnos, ker z dela izostanemo večkrat povsem zdravi. Bolniški stalež se dobi tudi zaradi neobdelane njive, oziroma zaradi dela v

goricah. Na to opozarjajo bolniške, ki trajajo le nekaj dni na mesec in le v času kmetijskih del.

Naslednja razpredelnica vsebuje podatke, kolikšna je bila bolniška odsotnost v letu 1979 in 1980 izkazana v odstotkih v primerjavi s številom zaposlenih po mesecih:

Mesec	št. zap.	vsi bol. m. izostan. (v %)	bol. izost. do 30 dni (v %)	št. zap.	vsi bol. izostan. (v %)	bol. izost. do 30 dni (v %)
januar	583	9,50	3,80	574	12,00	2,76
februar	566	11,80	6,00	572	10,09	1,70
marec	568	10,80	4,90	594	9,90	2,20
april	563	5,60	1,40	598	13,90	3,70
maj	559	10,60	3,80	597	11,30	4,40
junij	565	8,70	2,60	609	10,30	3,80
julij	566	14,00	5,70	636	9,00	2,30
avgust	567	12,01	3,10	631	10,14	4,00
september	566	12,14	3,58	630	9,50	3,20
oktober	565	9,30	1,70	624	9,50	1,90
november	576	10,98	1,63	622	11,36	3,20
december	574	10,98	2,20	597	11,35	2,30

Razveseljivo je to, da so se leta 1980 bolniški izostanki do 30 dni, ki zajemajo bolezen do 30 dni in nesreče pri delu, dokaj zmanjšali, kljub temu, da se je število delavcev povečalo. Za te bolniške izostanke poravnava stroške TOZD. Največ smo odsotni zaradi nege in spremstva družinskih članov. Seveda, imamo dosti žensk in pri bolnih otrocih ponavadi matere ostanejo doma. Mesečno ima-

mo do 30—35 delavk na porodniškem dopustu.

Komisija za družbeni standard je imenovala komisijo za spremljanje bolniške odsotnosti delavcev v času bolniškega staleža, ki je lani obiskala skupaj 82 delavcev. Akcijo ne moremo pričakovati le od komisije za spremljanje bolniške odsotnosti, za uspeh je potrebno sodelovanje vseh delavcev TOZD, še posebej pa na-

šega zdravnika, oziroma naše splošne ambulante, ki dela za TOZD med 7. in 11. uro vsak dan. Trenutne storitve za TOZD opravlja dr. Đaković.

V bodoče bomo morali od zdravstvenega doma Lendava zahtevati večje angažiranje pri opravljanju storitev in boljšo organizacijo dela, ker se delavci TOZD pritožujejo nad nerednim opravljanjem storitev, pogostim menjavanjem zdravnikov in izgubljanjem časa za urejanje bolniških staležev. Boljše sodelovanje z zdravstveno službo je potrebno tudi pri ugotavljanju in odpravljanju vzrokov bolezni.

Če primerjamo naše podatke o bolniških odsotnostih s podatki o bolniških odsotnostih, ki veljajo za SR Slovenijo, lahko ugotovimo, da nimamo velike bolniške odsotnosti oziroma je naša bolniška odsotnost pod ali nad mejo republiškega povprečja.

Bolniška odsotnost v SR Sloveniji se giblje v razponu med 9,5 % in 16 %, če upoštevamo vse bolniške izostanke oziroma odsotnost do 30 dni, je od 4 do 8 %. V zahodnoevropskih državah je značilna 10 % odsotnost z dela. Naši podatki so ugodnejši, ker zaposluje žensko delovno silo.

Leta 1979 smo skupaj izostali 134.047 ur, kar je 16.756 delovnih dni. Do 30 dni smo izostali 45.570 ur ali 5.696 delovnih dni.

Povprečno število zaposlenih je bilo 568 delavcev. Lani smo skupaj imeli 132.035 bolniških ur, to je 16.504 izgubljenih delovnih dni. Do 30 dni smo zaradi bolniških izostankov bili odsotni 37.174 ur ali 4.646 delovnih dni. Povprečno število zaposlenih je bilo 607 delavcev, ali 6,5 % več kakor v letu 1979.

Marija Mavrič

Kronika samoupravljanja

SMO LE ENOTA NAŠE DRUŽBE, NE SMEMO BITI PRIVESEK (tako v samoupravni organiziranosti, pri OD in pri delu)

To dejstvo je vodilo gl. direktorja, da je dal pobudo DS TOZD in DSSS za povečanje izhodiščnih postavk, ki znašajo: za standardni čas 34,77 din bruto za normo 27,81 din bruto, za režijo din 30,08 bruto.

ZA DELAVCE TOZD ORODJARNA

veljajo od 26. 12. 1980 določila Pravilnika o ugotavljanju dohodka in delitev sredstev za OD v prečiščenem besedilu. Dosedanji 26. čl. se preimenuje v 25. člen, ki se pravilno glasi:

»Za neposredno proizvodne delavce se izračunavajo obračunske režijske postavke na osnovi grupe del v katere so razvrščeni, povečane za odstotek individualne uspešnosti od 0—25 odstotkov.

INVENTURA

Predsednik centralne inventurne komisije je delavskemu svetu DSSS na seji dne 30. 12. 1980 posredoval elaborat o inventuri, na podlagi le-tega je delavski svet sprejel sklepa:

- da se evidentirajo OS, ki še niso bila evidentirana pri inventuri za leto 1979 na stroškovna mesta po ocenjeni vrednosti;
- da se določena OS evidentirajo na stroškovnem mestu v katerem se nahajajo.

Delegati so nato dali direktorju DSSS pobudo da do 31. 3. 1981 izstavi okrožnico, ki naj določa:

- postopek prevzema in evidentiranja nabavljenih osnovnih sredstev z ustreznimi zadolžitvami;
- postopek prenosa osnovnih sredstev iz enega na drugo stroškovno mesto v DSSS ali TOZD;
- postopek odpisa in odstranitve neuporabnih osnovnih sredstev.

- da pristopijo k predlogu Dogovora o temeljih družbenega plana občine Litija za obdobje 1981—1985;

- da sprejmejo SaS o temeljih srednjeročnega plana rizične skupnosti osebnih zavarovanj za obdobje 1981—1985;

- da sprejmejo SaS o temeljih srednjeročnega plana industrijske rizične skupnosti za obdobje 1981—1985.

PRITOŽBA ZDRAVKA KESMIČA

V TOZD Proizvodnja gospodinskih aparatov je delavski svet obravnaval pritožbo Zdravka Kesmiča, v kateri navaja, da že več kot leto dni ni dobil odgovora na svoje predloge izboljšav, pri STK mikro klesno 16 A, odprava kontrolne lučke pri likalniku E 5291 tip 990, odprava stojnih vijakov in zamenjava navojnega zatiča.

Komisija za inventivno dejavnost je namreč vse predloge izboljšav obravnavala in predlog tehnične izboljšave pri STK mikro klesno 16 A — prehod izdelave vložka iz keramike na bakelit, odstopila komisiji za inventivno dejavnost v TOZD EM Lendava, o ostalih predlogih pa je menila, da bi s spremembami posegli v licenčno pogodbo z Rowento.

Delavski svet se je seznanil še z dejstvom, da je o omenjenih sklepih komisije bil pritožitelj obveščen s tem, da je bil vabljen na sejo in je prejemal zapisnike komisije za inventivno dejavnost TOZD. Res pa je, da ni prejel pismenega odgovora.

NA NOVO IMENOVANI IN RAZREŠENI ČLANI ENOT CZ IN NZ

V enoto za obveščanje so na novo imenovani:

STANOVANJA

Delavski svet TOZD Transformatorji je dal pobudo, da se ugotovijo dejstva glede izpraznitve stanovanja, ki ga zaseda Žnidaršič Viktor. Stanovanjska komisija je na svoji seji dne 19. 1. 1981 predlagala vsem DS TOZD in DSSS, da sprejmejo sklep, da strokovna služba pridobi tri 2-sobna stanovanja in eno garsonjero, ki jih zasedajo delavci Elme, ki pa teh stanovanj praktično ne uporabljajo.

Stanovanjska komisija je še dala pobudo, da se delavski sveti odločijo o tem ali se zamisel o adaptaciji podstrešnih prostorov v treh stanovanjskih zgradbah Elme uresniči. Tako bi Elma pridobila enajst stanovanjskih enot različnih velikosti.

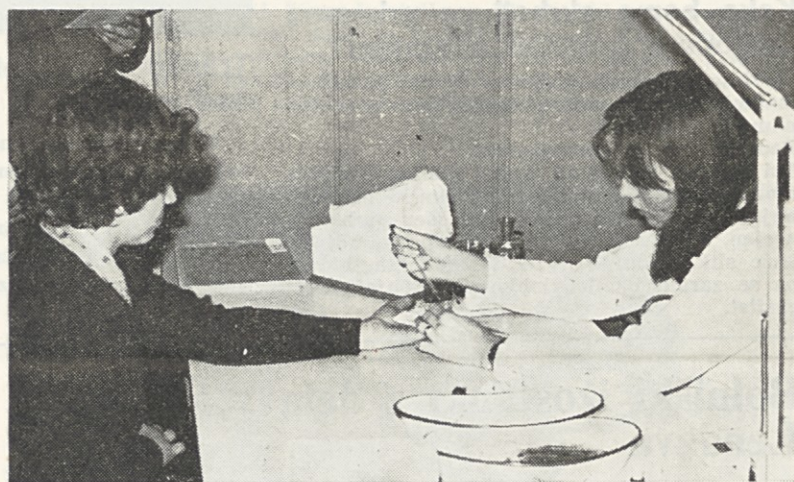
OSNOVNA SREDSTVA

Delavski svet TOZD so se odločili, da prodajo klimo napravo tip IKO 1050 v znesku 425.000 din. Kupec je delovna organizacija ETA Cerkno. Sredstva se bodo razdelila po TOZD v enakih odstotkih, kot so TOZD prispevale za nakup: TOZD Proizvodnja gospodinskih aparatov in TOZD PEM Lendava vsaka po 30 odstotkov, TOZD PEM Čatež 18 odstotkov, TOZD Proizvodnja orodij in strojev 10 odstotkov, TOZD Proizvodnja transformatorjev pa 12 odstotkov.

Za delavce v oddelku montaže se za TOZD Proizvodnja gospodinskih aparatov nabavi 1 kos el. komorne peči tip 35 c 80/120-100 v vrednosti 400.000 din za sintranje teflonske prevleke in 1 kos el. peči tip KPC 50/50 c v vrednosti ca. 200.000 din za sušenje Omni Fit laka v ohišju momentnega stikala.

V TOZD Orodjarni so odprodali elektronsko krmilno omaro za koordinatni vrtilni stroj.

Marta Stare

Pred odvzemom krvi je potrebno ugotoviti, če zdravstveno stanje krvodajalca to dovoljuje

Krvodajalska akcija

30. januarja je potekala krvodajalska akcija za delavce Elme. Zopet se je prijavilo lepo število tistih, ki na ta način želijo dokazati svoj humani odnos do sveta. Tokrat bi želela opozoriti na krvodajalce iz oddelka montaže, ki se na ta dan niso mogli udeležiti akcije zaradi odsotnosti velikega števila bolnih sodelavcev. Če bi z dela izostal še oni, bi to pomenil bistveno oviranje proizvodnega procesa in bi s tem bilo ogroženo doseganje mesečnega plana proizvodnje. Zaradi tega so po dogovoru tega dne prišli na delo in se s tem pridružili sodelavcem pri naporih in prizadevanjih za realizacijo plana. Zanje je bila organizirana ponovna akcija 9. februarja.

Alenka Zibelnik-Soper

Iz oddelka montaže TOZD PEM Lendava

DELAJSKI SVET TOZD »PEM« LENDAVA

je na 16. redni seji, dne 24. 12. 1980 je sklenil:

- da se do konca januarja 1981 izračuna vrednost dela na posameznih operacijah;

- da TOZD veže pri LB-PB-PE Lendava 500.000 din iz sklada skupne porabe — stanovanjski del;

- da se o nakupu kopirnega stroja za etikete odločijo po soglasju kolegija direktorjev, na 18. seji, dne 28. 1. 1981.

V ČATEŽU

pa so se delegati DS na svojih sejah odločili in sprejeli sklepe:

Franjo Juras, Anton Žmave, Kovačič Peter, Baticelli Jožica, razrešeni pa so:

Predanič Borut, Vrbos Vid, Žimc Jože in Tkalec Drago, ter Glorgieva Vasiljka, Novak Jože in Kranjec Stefan in Pengal Stefka, Brečko Božidar in Vida Jože.

V tehnično reševalno enoto v gradbeno ekipo sta imenovana Plaznik Franc in Ivan Medimurac, razrešen pa Novak Stefan.

V enoti narodne zaščite so na novo imenovani: Jože Žimc, Branko Žnidaršič in Janez Sedelšek, razrešen pa je Branko Weithausser.

V enoti PMP je na novo imenovana Štefka Pengal, razrešena pa Jožica Baticelli.

Vsakoletna gneča in prerivanja pri prijavi odvrača krvodajalca od te humane akcije

ZIMSKE TEŽAVE

Sneg je presenetil komunalce, naše voznike pa kljub visoki ceni bencina ne

V snegu in ledu včasih tudi tehnika odpove, človeška moč kljubuje vsemu

Sprejemali smo...

Nekaj časa je že preteklo, odkar smo na zborih delovnih ljudi DSSS in TOZD, lociranih na črnuškem območju, sprejemali:

- Predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana izobraževalne skupnosti za celotno stroko,
- Predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana izobraževalne skupnosti za metalurgijo in kovinarstvo,
- Samoupravni sporazum o štipendiranju v občini Ljubljana-Bežigrad.

PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O TEMELJIH PLANA IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI ZA METALURGIJO IN KOVINARSTVO SLOVENIJE ZA OBDOBJE 1981—1985

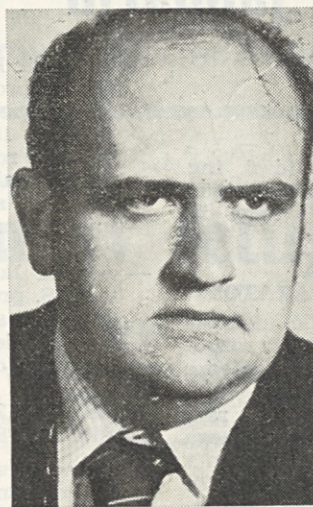
Uporabniki in izvajalci storitev, združeni v PIS za metalurgijo in kovinarstvo SRS, bomo v obdobju 1981—1985 zadovoljili svoje potrebe po usmerjenem izobraževanju z naslednjim številom na novo vpisanih učencev in študentov (od srednje do visoke stopnje izobraževanja):

- a) metalurška:
 - redni: 2.275
 - vpis ob delu in iz dela: 750
- b) kovinarska
 - redni: 35.715
 - vpis ob delu in iz dela: 11.700

Izvajalci, združeni v PIS metalurgije in kovinarstva SRS, bomo izvajali naslednje vzgojnoizobraževalne programe: za pridobivalca in predelovalca kovin, za metalurga, za ing. metalurgije, za dipl. ing. metalurgije, za magistra metalurgije, za magistra mineralogije, za obdelovalca kovin in upravljalca strojev, za kovinarja strojnika, za ing. strojništva, za dipl. ing. strojništva, za magistra strojništva, za varnostnega inženirja, za dipl. varnostnega inženirja in za doktorja znanosti.

Osnova za določanje prispevka TOZD in delovnih skupnosti je dohodek. Prispevna stopnja za leto 1981 znaša 1,7 %. Za vsako naslednje leto pa jo bo določila skupščina PIS metalurgije in kovinarstva z letnim planskim aktom. Višino sredstev, ki jih združujemo po tem sporazumu, bomo letno povečevali za stopnjo rasti cen na drobno v razdobju: oktober preteklega leta—oktober tekočega leta.

Janka Petrovič

V spomin Tonetu Zorcu

Skoraj nismo mogli verjeti kruti resnici, da nas je tako nepričakovano in za vedno zapustil dolgoletni sodelavec TONE ZORC. Saj smo bili le nekaj ur pred smrtjo še skupaj na delovnem mestu, kjer je normalno opravljal svoje delovne dolžnosti, ne da bi kazal znake slabega počutja.

Vedeli smo sicer, da so ga že dalj časa mučile bolezenske težave, večkrat smo ga tudi v prijateljskem pogovoru opozarjali, naj ne precenjuje svojih moči in uboga nasvete zdravnikov, ki so mu predpisali celo skrajšani delovni čas. Tega ni hotel sprejeti, ker mu je delo pomenilo več kot lastno zdravje. Vedno je govoril »saj bo šlo, saj zmorem«, a to je bilo zanj usodno.

Rojen je bil 25. 1. 1947 kot sin kmečkih staršev. Že sedemletnemu je umrl oče. Po končani osnovni šoli se je izučil za poklic avtoličarja, katerega je opravljal nekaj let v Ljubljani. Ker pa je hotel bližje svojemu domu, je pozneje pričel delati v Trebnjem. Pred sedmimi leti se je zaposlil v domačem Čatežu v novoustanovljenem obratu ELME. Vsa leta si je prizadeval, da bi svoje delovne naloge opravljal najbolje. Ni pa bilo vedno lahko, saj vemo, da so se večkrat spreminjale tehnologije proizvodnje in temu smo se morali prilagajati tudi delavci. Töne je skušal tem hitrim spremembam najbolje slediti, saj je opravljal najprej dolžnost vodje delovne izmene v takrat obstoječem oddelku bakelita, nato je bil vodja kontrole v novi proizvodnji štancanih in struženih kovinskih delov in nazadnje vodja skladišč in transporta. Bil je tudi član samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij TOZD. Aktivno se je vključeval tudi v delo krajevne skupnosti.

Da je bil zelo priljubljen pri ljudeh, je dokazal tudi njegov pogreb, saj takega in s tolikšnim številom ljudi v Čatežu še ne pomnimo.

Ostalo je prazno njegovo delovno mesto, tam ga bomo morali nadomestiti. Ne bo ga pa moč nadomestiti njegovi družinici, ženi in hčerkama, ki so ostale brez moža in očeta.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi svojega moža

ZORC TONETA

se iz srca zahvaljujem delovnemu kolektivu ELMA TOZD PEM Čatež, ki mi je v najtežjih trenutkih stal ob strani, mi nesebično poklonil denarno pomoč, daroval vence in skupaj s Krajevno skupnostjo Čatež organiziral pogreb. Prav tako se zahvaljujem govorniku, pevcem iz Polšnika za zape- žalostinke in delegaciji TOZD Lendava za izraze sožalja in podarjeni venec.

Žaluojača žena
Marija Zorc

ZAHVALA

Ob smrti mojega dragega očeta se lepo zahvaljujem vsem sodelavcem za podarjeni venec, izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Maks Gabršek

Kadrovske spremembe v mesecu januarju

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

— Bogomir Rebernik, (dipl. ing. org. dela, dipl. oec.), 1. 1. 1981, pričel z opravič glavnega direktorja DO

**TOZD PROIZVODNJA
GOSPODINJSKIH APARATOV**

- Spomenka Kerezovič, delavka brez poklica, 5. 1. 1981, razporejena na dela PR monterke v montaži
- Bojan Tesovnik, 5. 1. 1981, razporejen na dela transportnega delavca v skladišču surovin
- Milomirka Kasapović, delavka brez poklica, 6. 1. 1981, razporejena na dela PR monterke v montaži
- Srečko Tibaut, KV vodovodni instalater, 9. 1. 1981, razporejen na dela pri vzdrževanju energetskih naprav
- Vinko Suštar, KV avtomehanik in poklicni voznik, 15. 1. 1981, razporejen na dela šoferja
- Nevenka Markušič, delavka brez poklica, razporejena 21. 1. 1981 na dela snažilke
- Tanja Guček, delavka brez poklica, 29. 1. 1981, razporejena na dela monterke v montaži

TOZD PROIZVODNJA ELEKTROMATERIALA ČATEŽ

- Vinko Mandelj, 12. 1. 1981, razporejen na dela PR delavca na stancah
- Jože Hostnik, 5. 1. 1981, razporejen na dela šoferja
- Jože Smrke, 19. 1. 1981, razporejen na dela pri vzdrževanju
- Marija Seručar, 5. 1. 1981, razporejena na dela monterke v obratu Polšnik

**DELOVNO RAZMERJE
SO PREKINILI:**

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

— Marko Grabljevec, pripravnik
v oddelku domače prodaje, od-
šel 6. 1. 1981, v JLA

- Vladimir Frank, samostojni referent prodaje transformatorjev, prenehal delovno razmerje 15. 1. 1981, v rednem odpovednem roku
- Miran Gabruč, vodja posebne finančne službe, prenehal delovno razmerje 22. 1. 1981 v rednem odpovednem roku
- Alenka Jakša, administratorka v KOS, prenehala delovno razmerje po sporazumu 24. 1. 1981
- Stane Fele, razrešen dolžnosti glavnega direktorja, 31. 1. 1981

TOZD PROIZVODNJA GOSPODINJSKIH APARATOV

- Franc Urankar, šofer, prenehal delovno razmerje po sporazumu 14. 1. 1981
- Jože Volč, izmenovodja v montaži, prenehal delovno razmerje po sporazumu 19. 1. 1981
- Jure Perak, delavec na štancah, samovoljno prenehal delovno razmerje 24. 1. 1981
- Pero Jurčević, delavec v obratu površinske obdelave, sporazumno prenehal delovno razmerje 30. 1. 1981

TOZD PROIZVODNJA TRANSFORMATORJEV

— Božidar Toprek, delavec v oddelku ključavničarjev, prenehal delovno razmerje v odpovednem roku 10. 1. 1981

**TOZD PROIZVODNJA
ORODIJ IN STROJEV**

- Stanislav Jakopič, KV rezkalec, 5. 1. 1981, odšel v JLA
- Matija Kuselj, tehnolog za stroje, prenehal delovno razmerje po sporazumu 20. 1. 1981

**TOZD PROIZVODNJA
ELEKTROMATERIALA ČATEŽ**

- Silvo Čop, monter v obratu Polšnik, sporazumno prenehal delovno razmerje 24. 1. 1981
- Anton Zorc, izmenovodja — umrl, 26. 1. 1981

Anka Holobar

BOLNIŠKI IZOSTANKI V LETU 1980

PROBLEM VIŠOKEGA ODSTOTKA BOLNIŠKIH IZOSTANKOV

S problemom bolniških izostankov se tako v celotnem našem gospodarstvu srečujemo tudi v naši delovni organizaciji. Dejstvo je, da število bolniških izostankov raste, tako pri nas kot tudi v ostalih evropskih državah, posebno v industrijsko močno razvitih. Tu naletimo na nek paradoks. Stroji in tehnologija se nenehno izboljšujejo, vse krajšje je tudi delavnik, bolnih delavcev pa je čedalje več. Pri nas beležimo več izgubljenega delovnega časa v OZD materialne proizvodnje, medtem ko povprečje popravljajo podatki o absentizmu v nematerialnih dejavnostih. Razne analize kažejo, da je največ izostankov tam, kjer »šilt« traža natanko osem ur, kjer je delo fizično težko, v dveh ali treh izmenah, manj pa tam, kjer nimajo norm in kjer je delovni čas premakljiv. Čeprav razna statistična poročila ne vsebujejo podatkov o bolezenskih vzrokih po diagnozah obolenj, taka rast izostankov ne more biti posledica slabšanja zdravstvenih razmer pri nas, saj se zdravstveno varstvo in

prosvetljenost prebivalstva stalno
izboljšujeta.

Statistični podatki ne morejo nikoli pokazati, kaj se skriva za posameznimi številkami. Namig, da je v armadi odsotnih z dela veliko zdravih bolnikov, je verjeten, vendar ga je treba jemati z rezervo. Nadomestila za čas bolniškega dopusta so še kako pomembna za socialno varstvo delovnega človeka. V kolikšni meri to izrabljamo, pa je vprašanje, namenjeno vsem nam. Samo zdravstvene službe ne morejo učinkovito vplivati na gibanje bolniškega staleža, so le eden od udeležencev sklenjenega kroga od OZD do socialnih in vzgojno-varstvenih ustanov. A se zdi, da v tem krogu manjka še nečesa — naše delovne zagnanosti in poštenosti, ki se ji pravi odnos do dela in družbe.

PODATKI O BOLEZNINAH V ELMI

V okviru celotne delovne organizacije smo lani zaradi bolniških izostankov delavcev izgubili 5,9 % vsega delovnega časa ali 23.470 delovnih dni. Z drugimi be-

sedami to pomeni, da je bil vsak od skupno 1.474 delavcev bolan oziroma odsoten povprečno 16 dni v letu. Ali drugače — vsak dan

zaradi bolezni ni delalo povprečno 88 delavcev.

Po posameznih TOZD in DSSS je slika naslednja:

TOZD	Štev. del.	% boln. izost.	Štev. izgubljenih dni	Vsak dan odsotnih del.	Vsak del. izostal dni
01	137	4,35	1.588	6	11
02	392	8,05	8.399	31	21
03	88	5,03	1.179	4	13
04	102	7,10	1.928	7	19
05	612	4,94	8.042	30	13
06	143	3,19	1.217	4	8
Elma	1.474	5,98	23.470	88	16

Za primerjavo vzemimo odstotek izostankov v občini, ki znaša 4,5 ‰, za Ljubljano — mesto pa 4,7 ‰. Vidimo, da ta odstotek kar krepko presegamo tako v okviru DO kot tudi večina TOZD.

Vsi vemo, v kolikšni meri vpliva absentizem delavcev na potek proizvodnje, produktivnosti in končni poslovni uspeh delovne organizacije. Od takšnega ali drugačnega uspeha pa je odvisen naš

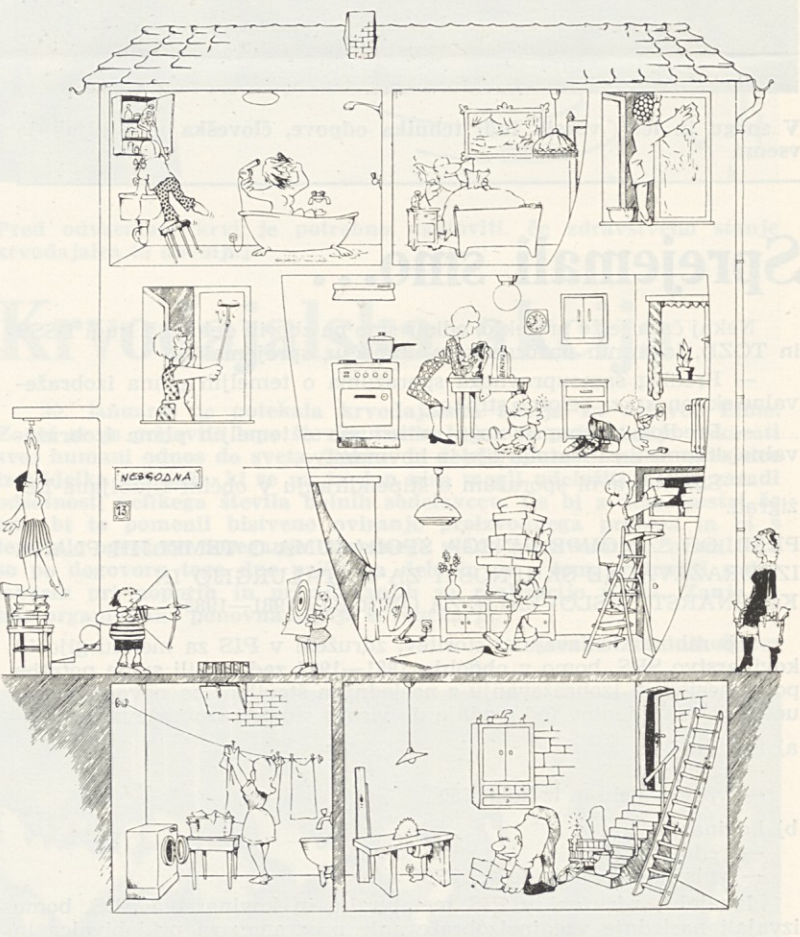
položaj, nivo našega družbenega standarda in tudi naše počutje in medsebojni odnosi. Zato bi se morali zavedati posledic, ki jih prinašajo pretirani in kdaj pa kdaj tudi nepotrebni izostanki delavcev, ki jih občutimo prav vsi. Polejša in boljša izraba delovnega časa pa je ena osnovnih zahtev prizadevanj za stabilizacijo.

Alenka Zibelnik-Šoper

Nezgode niso naključne!

Največ nezgod se zgodi zaradi nepremišljenosti, nemarnosti ali brezbrižnosti. Da bi pravilno ravnali, moramo poznati nevarnosti. In nevarnosti prežijo povsod — posebej pa v naših lastnih domovih! Na risbi je prikazanih več nepravilnosti.

Poišcite jih skupaj z vašo družino! Rešitev testa lahko preberete v naslednji številki našega časopisa.

STIK

Glasilo izdaja delovna organizacija ELMA — tovarna gospodinjstkih aparatov in elektromateriala Ljubljana-Črnuče. Ureja ga uredniški odbor, izhaja enkrat mesečno. Odgovorni urednik Janez Štupica. — Telefon: 343-271 int. 03. Rokopisov ne vračamo — Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1/72 — Tisk: Tiskarna Ljubljana v Ljubljani